

УДК 371.134:745/749

Олена Власюк

ORCID iD 0000-0003-4454-8433

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва,
Рівненський державний гуманітарний університет,
вул. Бандери, 12, 33022 м. Рівне, Україна
olena.vlasyuk1@gmail.com

НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА: ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ

Опрацювання теоретичних джерел з проблеми підготовки майбутніх фахівців декоративно-прикладного мистецтва уможливило визначення сутності феномена «професійна підготовка фахівців декоративно-прикладного мистецтва» як особливого виду професійної підготовки, що з позиції засвоєння особистістю культурної спадщини народу є цілеспрямованим культуровідповідним процесом формування особистості майбутнього художника декоративно-прикладного мистецтва, який базується на синтезі освіти, мистецтва і художньої практики, здійснюється в навчальному закладі через поєднання освітнього-педагогічного, мистецько-культурного, народознавчого та прикладного аспектів.

Ключові слова: аналіз; декоративно-прикладне мистецтво; дослідження; література; обґрунтування; професійна підготовка; синтез; становлення фахівця; теоретичні праці; фахівці декоративно-прикладного мистецтва.

Вступ. На сучасному етапі розвитку суспільства активізується потреба у висококваліфікованих фахівцях усіх галузей професійної діяльності, у зв'язку з чим зростає значення їхньої ефективної професійної підготовки.

Необхідність професійної підготовки фахівців у галузі декоративно-прикладного мистецтва зумовлена історичною цінністю його традицій, його естетично-прикладним значенням як для професійних художників-митців, так і для пересічних людей. Відтак, вирішення зазначених питань можливе за умов такої професійної підготовки, яка інтегрує накопичений історичний досвід та сучасні ефективні підходи до навчання декоративно-прикладному мистецтву. Таким чином, очевидною є потреба у дослідженні сутності феномену професійної підготовки фахівців декоративно-прикладного мистецтва та виявлення оптимальних шляхів її реалізації у вищих навчальних закладах України.

Мета статті: проаналізувати стан розробленості досліджуваної проблеми в науково-теоретичних джерелах і визначити сутність поняття «професійна підготовка фахівців декоративно-прикладного мистецтва».

Аналіз теоретичних та методичних джерел з проблеми навчально-виховного процесу підготовки фахівців декоративно-прикладного мистецтва. Теоретичні і методичні основи професійної підготовки відображені у працях учених різних наукових галузей (М. Васильєва, С. Гончаренко (2011), Б. Д'яченко, О. Коваленко, А. Кудін, М. Лазарєв,

З. Логвін, П. Лузян, С. Максименко, В. Манько, О. Мензул, Б. Мокін, Г. Підкурманна, К. Платонов, О. Романовський, Л. Руденко, В. Свистун, І. Цар). У більшості сучасних досліджень аналіз досліджуваного феномену здійснюється з урахуванням вимог, викликаних існуючим станом економічних, політичних, культурних умов розвитку сучасного суспільства. Саме з таких позицій характеризуються теоретико-методологічні аспекти реформування професійної освіти в Україні (М. Згуровський, Г. Злоцький, В. Кремень, І. Лікарчук, Н. Ничкало, А. Чабан); визначаються шляхи підготовки висококваліфікованих фахівців (О. Барвінський, Ю. Галайко, Г. Калінічева, А. Кац, Т. Маркова, В. Сиченко, Ф. Трішин); розглядаються питання вдосконалення професійної підготовки у вищих закладах різних рівнів і типів та формування нового покоління фахівців з вищою освітою (В. Андрущенко, Г. Васянович, І. Зязюн, М. Михальченко, О. Мороз, С. Шейко, О. Шубін).

На увагу заслуговують наукові праці, присвячені питанням вищої професійної освіти (М. Буланова-Топоркова, В. Журавський, Н. Мащенко, Д. Мельничук, О. Мороз, В. Ортинський, В. Сидоренко, С. Смирнов, Ю. Фокін), а також взаємозв'язку між явищами професійною освітою та професійною підготовкою майбутніх фахівців (П. Бондаренко, Л. Буркова, Т. Десятов, Л. Щербатюк).

Як слушно підкреслює Н. Ничкало (2001), основним призначенням сучасної професійної підготовки є оволодіння майбутніми фахівцями «високим

рівнем професійних знань, умінь, навичок і мобільності, які відповідають вимогам науково-технічного прогресу і ринковим відносинам в економіці, виховання соціально-активних членів суспільства, формування в них наукового світосприйняття, творчого мислення, кращих моральних якостей, національної свідомості» (с. 30).

Водночас інші вчені (В. Андрущенко, Г. Балл, Г. Васянович, І. Зязюн, С. Максименко, В. Моляко, О. Мороз, Н. Ничкало, Г. Нікітіна, Н. Побірченко, В. Романенко, О. Савицька, Т. Соломко, І. Цар) акцентують увагу на важливості досягнення під час професійної підготовки якісних особистісних змін, які забезпечують готовність індивіда до ефективного виконання професійної діяльності. Аналогічних поглядів дотримується Ю. Руденко (2003), вважаючи професійну підготовку засобом забезпечення особистісного розвитку майбутнього фахівця. «Саме поняття «підготовка», – стверджує автор, – означає орієнтацію освіти на багатогранний розвиток психологічних здібностей, творчих можливостей суб'єкта професійної діяльності, вироблення й розвиток умінь і навичок, від яких залежить успішне виконання професійних функцій» (с. 101).

Повнішому усвідомленню сутності зазначеного поняття допомагає висновок Г. Васяновича (2006), який підкреслює спрямованість професійної підготовки на багатогранний розвиток ноологічних і психологічних здатностей особистості, що передбачає реалізацію духовно-розумового, морально-духовного, духовно-естетичного виховання та забезпечення належного рівня особистісної культури (с. 280).

Співзвучною до висвітлених Г. Васяновичем поглядів є позиція І. Полещук (2005) відносно вимог до професійної підготовки у сучасних умовах. «Сучасний фахівець, – наголошує автор, – має бути підготовленим до активної творчої професійної та соціальної діяльності, вміти самостійно здобувати нові знання, оцінювати сучасні економічні процеси, приймати професійні рішення, володіти навичками організаторської та управлінської діяльності, впроваджувати передові технології» (с. 12).

Наразі на слуху думку академіка С. Гончаренка (2011), зміст професійної підготовки передбачає не лише оволодіння особистістю теорією і технологією майбутньої діяльності, формування спеціальних практичних умінь і навичок, але й вироблення психологічних, морально-етичних якостей, необхідних фахівцеві для праці в обраній галузі та досягнення обраних цілей, орієнтації у мінливій соціокультурній ситуації, підвищення конкурентоздатності (с. 384).

Відтак, варто підкреслити, що найбільше увагу дослідників привертають питання формування професійно необхідних якостей особистості майбутнього фахівця, оскільки саме вони мають загальне відображення в теоретичних моделях спеціаліста (П. Олейник, Н. Талізін); конкретизуються в характеристиках професійного розвитку осо-

бистості (Є. Каргаполов, О. Кондратюк, В. Орлов, Н. Пилипенко, Н. Самоукіна, А. Слободян, В. Фокін); чинниках професійної культури (М. Ананченко, А. Кравченко, М. Корінна, Н. Крилова, А. Новіков, О. Пономарьов, С. Сливка, Р. Товажнянська, К. Хоруженко, В. Шевченко, Т. Щеголева) та професіоналізму (В. Орлов, Л. Щербатюк) і професійних умінь (Г. Нікітіна, В. Романенко).

Для розуміння сутності досліджуваного феномену важливими є праці вчених, в яких представлені формуально-виховні моделі підготовки професіонала, що побудовані на основі розуміння явища професійного становлення особистості з позиції її індивідуального здобутку. згідно з існуючими науковими інтерпретаціями (Є. Каргаполов, В. Орлов, Л. Щербатюк) це явище постає як процес інтеріоризації об'єктивного досвіду професійної діяльності та його перетворення на суб'єктивно прийнятний, отже, цінний для особистості спосіб життєдіяльності, що уможливорює оволодіння професійною майстерністю, зростання рівня освіти і культури майбутнього фахівця.

Результатом становлення особистості професіонала є певний рівень сформованості професіоналізму особистості – якості, яку В. Орлов (2003) визначає як таку, що «поєднує в собі компетентність в оцінці ставлення особистості до різних аспектів професійної діяльності, а також цілу структуру соціальних, власне професійних, морально-мотиваційних компонентів» і виявляється у комунікативних умінь (соціальний компонент), компетентності (професійний компонент), ставленні до професійної діяльності, в сумлінності та у потребі до самовдосконалення (с. 15).

Таким чином, правильним, на наш погляд, є твердження, що справжнім професіоналом може бути людина, яка досягла такого рівня освіти і культури, що дає їй змогу усвідомити свої професійне призначення, спонукає до якісного виконання професійної діяльності й подальшого професійного самовдосконалення.

Отже, ймовірним є те, що сутність професійної підготовки висвітлюється у трьох взаємопов'язаних аспектах: *організаційно-процесуальному*, коли забезпечується перебіг професійної підготовки як культуровідповідного процесу передачі досвіду професійної діяльності (передусім знань, умінь, навичок), *особистісно-формуючому*, спрямованому на формування особистісних чинників (передусім якостей особистості), необхідних фахівцеві для виконання майбутньої професійної діяльності, і *результативному*, який засвідчує відповідність отриманої фахівцем підготовки прогнозованим теоретичним моделям та вимогам реальної професійної діяльності у певній галузі.

Тепер виникає потреба у виявленні особливостей професійної підготовки фахівців декоративно-прикладного мистецтва. Проте проведений науковий пошук дав змогу виявити досить обмежену кіль-

кість досліджень, присвячених переважно розгляду різновидів декоративно-прикладного мистецтва та визначенню його місця у національній культурі України та інших країн світу, висвітленню історичних аспектів підготовки художників, у тому числі художників-майстрів декоративно-прикладного мистецтва. При цьому було з'ясовано, що у таких працях певна увага приділяється практичному досвіду художників-майстрів декоративно-прикладного мистецтва, висвітлюються окремі теоретичні питання щодо змісту, методів та форм навчання декоративно-прикладному мистецтву.

З-поміж проаналізованих досліджень викликають інтерес теоретичні і методичні праці В. Даниленка, Д. Козубовського, Л. Оршанського, В. Радкевич, В. Сидоренка, В. Тименка, Р. Шмагала, в яких розглядаються питання професійної підготовки фахівців до роботи з певними матеріалами (деревом, тканиною тощо), оволодіння художніми техніками (різьби по дереву, вишивки тощо) та технологіями (пошиття одягу, килимарства тощо).

Попри це, тогочасні здобутки практичні не мали належного теоретичного обґрунтування, оскільки, як зазначає Р. Шмагало (2005), «слід констатувати той об'єктивний факт, що мистецька освіта є одним з найпізніших плодів цивілізації» (с. 9), а її проблеми (в тому числі й стосовно професійної підготовки майбутніх митців у сфері декоративно-прикладного мистецтва) виявилися недостатньо дослідженими та відображеними в наукових працях.

Розробку теоретичних питань художньої підготовки в цілому та у зв'язку з її предметним декоративно-прикладним спрямуванням одними з перших на теренах СНД започаткували М. Бернштейн, А. Пастухов, М. Тимоненко. Зокрема у науковому доробку А. Пастухова і М. Тимоненка було обґрунтовано важливість професійної освіти, яка дає змогу художньо зорієнтованій молоді засвоїти традиції народних промислів, сприятиме її естетичному розвитку. Згідно з висновками М. Бернштейна (1994), зміст такої освіти повинен охоплювати не лише художню підготовку, але й співвідноситися з вимогами майбутньої професії, отже, відображати специфіку конкретного виду мистецтва у системі знань, умінь і навичок, необхідних для практичного втілення творчого задуму в художніх творах (с. 37).

Загалом на проблемі професійної підготовки художників-майстрів декоративно-прикладного мистецтва зосереджують увагу дослідники різних наукових галузей, а її педагогічні аспекти розробляли А. Бакушинський, М. Глікін, Д. Гусарчук, В. Максимович, Ю. Мохірев, М. Некрасов, Т. Орлова, Л. Оршанський, В. Радкевич, В. Тименко, В. Торокастюк, В. Сидоренко, А. Щербаков, М. Юр. У працях цих дослідників висвітлюються вимоги до підготовки фахівців декоративно-прикладного мистецтва, аналізуються питання щодо змісту, методів і форм їх навчання, а також – можливостей навчальних закладів здійснювати й удосконалювати таку підго-

товку з урахуванням специфіки майбутньої трудової діяльності.

Результати сучасних досліджень проблеми професійної підготовки художника-майстра декоративно-прикладного мистецтва отримали певне відображення в узагальненнях учених Л. Оршанського, В. Тименка, В. Сидоренка, які вважають цей феномен складним, багатограним соціально-педагогічним явищем (Тименко, 2010, с. 11), що поєднує в собі особистісний, народознавчий та автентичний аспекти та вимагає дотримання народознавчих принципів навчання (Тименко, 2010, с. 30).

На увагу заслуговує думка В. Бенина відносно того, що теорія освіти в досліджуваній галузі ще є недостатньо розробленою, а проблема поєднання історичного і сучасного змісту професійної підготовки художників потребує поглибленого наукового дослідження. Відповідно автор пропонує такий підхід до професійної підготовки фахівців, що базується на цілісності культури й освіти, на забезпеченні оптимальної взаємодії освітнього, загальнохудожнього та традиційного просторів (термін автора) навчання, що дає змогу використати художній, естетичний, моральний потенціал культури у поєднанні з можливостями сучасного навчального закладу (Бенин, и Фролов, 2014).

Запропонований синтез науки, мистецтва і традиційної практики засвідчує присутність у професійній підготовці фахівців декоративно-прикладного мистецтва освітньо-педагогічного та мистецько-культурного аспектів, необхідність яких зокрема обґрунтовує Т. Орлова (1985). Водночас важливо зауважити, що характерною ознакою декоративно-прикладного мистецтва є «повне розчинення ... в практичній життєдіяльності» (с. 12), що зумовлює присутність у навчанні у навчанні декоративно-прикладному мистецтву прикладного аспекту.

Для уточнення структури змісту професійної підготовки художників-майстрів декоративно-прикладного мистецтва варто звернутися до результатів аналізу її цільової спрямованості, здійсненого В. Радкевич (2007), на думку якої, у навчанні народного мистецтва поряд із загально дидактичними важливими є принципи, «які глибоко інтегровані за змістом і розкривають сутність народного мистецтва: традиційності, наступності та наслідування художнього досвіду, регіональності, єдності колективної та індивідуальної творчості, поєднання функціонального та декоративного у народному мистецтві, єдності змісту та форм народного мистецтва» (с. 50). Великий інтерес викликає авторська інтерпретація змістового наповнення загальної цілі (передбаченні бажаного результату освіти), яке базується на загальнолюдських ідеалах, національних традиціях, соціальному замовленні з боку суспільства, держави та певної галузі художнього виробництва, і розуміється як «підготовка культурно-освітнього ідеалу, заявленого суспільством, художнім виробництвом на основі оволодіння цінностями

духовної культури, національного мистецтва, досвідом художньої діяльності, а також розвиток професійно-важливих якостей, необхідних для особистісної реалізації майбутніх фахівців у декоративно-прикладній творчості» (Радкевич, 2007, с. 59).

Уявлення щодо сутності професійної підготовки досліджуваної категорії майбутніх фахівців поглиблює розроблена дослідницею характеристика підцілей навчання майстрів художніх промислів і ремесел, які вважаються спрямованими на реалізацію компетентнісного, виховного і розвивального компонентів освіти, що мають забезпечити: а) оволодіння багатством духовної і матеріальної культури – передусім системою гуманітарних, фундаментальних і спеціальних знань та способів творчої професійно-художньої діяльності; б) виховання та розвиток особистісних і професійно значущих якостей майбутнього фахівця (Радкевич, 2007, с. 51–53).

Цей важливий аспект професійної підготовки фахівців декоративно-прикладного мистецтва переконливо обґрунтовують інші вчені: Л. Оршанський, В. Сидоренко, В. Тищенко. Посилаючись на духовний зміст мистецтва та можливості його впливу на духовний розвиток особистості, вони стверджують, що відображене у художньому творі композиційно довершене докільця забезпечує особливий стан «інтегрованої особистості, гармонію всіх трьох сфер її духовного життя: інтелекту, почуттів і волі» (Тищенко, 2010, с. 28–29). Висловлені цими дослідниками думки спонукають до висновку про необхідність такої якості професійної підготовки, котра б сприяла органічній єдності внутрішнього світу майбутнього художника-майстра з предметним світом декоративно-прикладного мистецтва через формування індивідуального компоненту його особистості у поєднанні таких ознак художньо-трудова діяльності, як: передбачення художньо-естетичної цінності результату; усвідомлення обов'язковості досягнення гармонії між естетичним і доцільним в результатах, процесах, предметних умовах праці; органічній єдності внутрішніх і зовнішніх засобів художньо-трудова діяльності; орієнтації в міжособистісних виробничих відносинах (Тищенко, 2010, с. 30).

Висновки. Отже, аналіз теоретичних джерел з проблеми професійної підготовки художників декоративно-прикладного мистецтва дав можливість зробити висновок про те, що специфіка такої підготовки полягає у поєднанні в ній взаємопов'язаних

освітньо-педагогічного, прикладного, мистецько-культурного та народознавчого аспектів, що уможлиблює: а) інтегрування майбутнього художника декоративно-прикладного мистецтва у процес освоєння світу загалом та світу декоративно-прикладного мистецтва зокрема; б) засвоєння досвіду художньо-творчої діяльності у галузі декоративно-прикладного мистецтва, формування особистісних можливостей (передусім здібностей, умінь і навичок) для створення художніх виробів; в) осягнення культурного значення декоративно-прикладного мистецтва шляхом формування системи мистецтвознавчих знань, мистецьких цінностей, загальноприйнятих інтерпретативних підходів до оцінки художніх явищ; г) опанування певного виду декоративно-прикладного мистецтва як традиційного культурного здобутку українського народу, ідентифікацію з українським народом.

На підставі врахування різних варіантів обґрунтування загальних ознак змісту професійної підготовки та особливостей діяльності у галузі декоративно-прикладного мистецтва стало можливим вважати феномен «професійна підготовка майбутніх художників декоративно-прикладного мистецтва у вищому навчальному закладі» особливим видом професійної підготовки, що з позиції засвоєння особистістю культурної спадщини народу є цілеспрямованим культуровідповідним процесом формування особистості майбутнього фахівця декоративно-прикладного мистецтва, який базується на синтезі освіти, мистецтва і художньої практики, здійснюється в навчальному закладі через поєднання освітнього-педагогічного, мистецько-культурного, народознавчого та прикладного аспектів педагогічного процесу і забезпечує здатність особистості до інтеграції із традиційним культурним середовищем, спроможність до створення, аналізу та оцінки декоративно-прикладних виробів, а також спрямовує на подальше особистісне, творче й професійне самовдосконалення.

Ця стаття не вичерпує всі аспекти досліджуваної проблеми. Бачаться перспективними подальші дослідження питань, які стосуються навчально-виховного процесу підготовки фахівців декоративно-прикладного мистецтва до професійної діяльності, зокрема вивчення змісту, інноваційних форм та методів підготовки майбутніх фахівців художнього профілю.

Література

- Бенин В. И., Фролов О. В. Социально-философские проблемы высшего профессионального образования в условиях кризиса культуры. *Образование и наука*. 2014. 1 (1). С. 44–54. doi: 10.17853/1994-5639-2014-1-44-54.
- Бернштейн М. Д. Проблемы учебного рисунка. Москва : Искусство, 1994. 48 с.
- Васянович Г. П. Збірка наукових праць. Львів : Норма, 2006. 447 с.
- Гончаренко С. У. Український педагогічний енциклопедичний словник : видання друге, доповнене й виправлене. Рівне : Волинські обереги, 2011. 552 с.
- Ничкало Н. Г. Неперервна професійна освіта як філософська та педагогічна категорія. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2001. № 1. С. 9–22.

- Орлов В. Ф. Професійне становлення вчителів мистецьких дисциплін : монографія / ред. І. А. Зязюн. Київ : Наукова думка, 2003. 262 с.
- Орлова Т. И. Художественное мышление и духовно-практический характер художественно-творческой деятельности. Київ : Вища школа, 1985. 22 с.
- Полецук І. Ф. Підвищення рівня професійної підготовки студентів економічних спеціальностей засобами ігрових форм навчання : автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти». Київ, 2005. 20 с.
- Радкевич В. О. Сучасні підходи до організації професійного навчання фахівців художніх промислів і ремесел. *Мистецька освіта: зміст, технології, менеджмент.* / ред. кол. В. М. Мадзігон та ін. 2007. № 2. С. 130.
- Руденко Ю. Д. Основи сучасного українського виховання. Київ : Вид-во ім. Олени Теліги, 2003. 328 с.
- Тименко В. П. Трудове навчання: основи дизайну. *Трудова підготовка в закладах освіти.* 2010. № 8. С. 26–35.
- Шмагало Р. Т. Мистецька освіта в Україні середини ХІХ – середини ХХ ст.: структурування, методологія, художні позиції. Львів : Українські технології, 2005. 528 с.

References

- Benin, V. I., & Frolov, O. V. (2014). Social'no-filosofskie problemy visshogo professional'nogo obrazovaniya v uslovijah krizisa kul'tury [Social and Philosophic Problems of Higher Professional Education in the Conditions of Culture Crisis]. *Obrazovanie i nauka*, 1 (1), 44–54. doi: 10.17853/1994-5639-2014-1-44-54 (rus).
- Bernshtejn, M. D. (1994). *Problemy uchebnogo risunka [The Problems of Studying Drawing]*. Moskva, Russian Federation: Iskusstvo (rus).
- Vasianovych, H. P. (2006). *Zbirka naukovykh prats [The Collection of Scientific Works]*. Lviv, Ukraine: Norma (ukr).
- Honcharenko, S. U. (2011). *Ukrainskyi pedahohichnyi entsyklopedychnyi slovnyk: vydannia druhe, dopovnene y vypravlene [The Ukrainian Pedagogical Encyclopaedic Dictionary]*. Rivne, Ukraine: Volynski oberehy (ukr).
- Nychkalo, N. H. (2001). Neperervna profesiina osvita yak filosofska ta pedahohichna katehoriia [Continuous Professional Training as a Philosophic Category]. *Neperervna profesiina osvita: teoriia i pratyka*, 1, 9–22 (ukr).
- Orlov, V. F. (2003). *Profesiine stanovlennia vchyteliv mystetskykh dystsyplin: monohrafiia [The Professional Formation of Art teachers]*. I. A. Ziazun (Ed.). Kyiv, Ukraine: Naukova dumka (ukr).
- Orlova, T. I. (1985). *Hudozhestvennoe myshlenie i duhovno-prakticheskij harakter hudozhestvenno-tvorcheskoj dejatel'nosti [Art Thinking and Spiritual and Practical Character of Artistic Creative Activity]*. Kyiv, Ukraine: Vishha shkola (rus).
- Poleshchuk, I. F. (2005). *Pidvysychennia rivnia profesiinoi pidhotovky studentiv ekonomichnykh spetsialnostei zasobamy ihrovykh form navchannia [The Improvement Of the Level Of Students' Professional Training of Economics Disciplines by Means of Role Play]*. Extended abstract of candidate's thesis. Kyiv, Ukraine (ukr).
- Radkevych, V. O. (2007). Suchasni pidkhody do orhanizatsii profesiinoho navchannia fakhivtsiv khudozhnikh promysliv i remesel [The Modern Approaches to the Organization of Professional Training of Art and Decorative Specialists]. *Mystetska osvita: zmist, tekhnologii, menedzhment*, 2, 130 (ukr).
- Rudenko, Yu. D. (2003). *Osnovy suchasnoho ukrainskoho vykhovannia [The Fundamentals of the Modern Ukrainian Education]*. Kyiv, Ukraine: Vyd-vo im. Oleny Telihy (ukr).
- Tymenko, V. P. (2010). Trudove navchannia: osnovy dyzainu [Vocational Training: the Fundamentals of Design]. *Трудова підготовка в закладах освіти*, 8, 26–35 (ukr).
- Shmahalo, R. T. (2005). *Mystetska osvita v Ukraini seredyny XIX – seredyny XX st.: strukturuvannia, metodolohiia, khudozhni pozytsii [Art Education in Ukraine at the Middle of the XIXth – Middle of the XXth centuries]*. Lviv, Ukraine: Ukrainski tekhnologii (ukr).

УЧЕБНО-ВОСПИТАТЕЛЬНЫЙ ПРОЦЕСС ПОДГОТОВКИ СПЕЦИАЛИСТОВ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО ИСКУССТВА: ТЕОРЕТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ

Власюк Елена, кандидат педагогических наук, доцент кафедры изобразительного и декоративно-прикладного искусства, Ровенский государственный гуманитарный университет, ул. Бандэры, 12, 33022 г. Ровно, Украина, olena.vlasyuk1@gmail.com

Проработка теоретических источников по проблеме профессиональной подготовки будущих специалистов декоративно-прикладного искусства сделала возможным определение сущности феномена «профессиональная подготовка специалистов декоративно-прикладного искусства» как особенного вида профессиональной подготовки, что с позиции усвоения личностью культурного наследия народа является

целестремленным процессом формирования личности будущего художника декоративно-прикладного искусства, который базируется на синтезе образования, искусства и художественной практики, осуществляется в учебном заведении через сочетание образовательного-педагогического, художественно-культурного и прикладного аспектов.

Ключевые слова: анализ; декоративно-прикладное искусство; исследование; литература; обоснование; профессиональная подготовка; синтез; специалисты декоративно-прикладного искусства; становление специалиста; теоретические труды.

EDUCATIONAL PROCESS OF TRAINING SPECIALISTS OF DECORATIVE-APPLIED ART: THEORETICAL ANALYSIS

Vlasiuk Olena, PhD, Associate Professor of Art and Decorative and Applied Art Department, Rivne State University for the Humanities, 12 Stepan Bandera Str., 33000 Rivne, Ukraine, olena.vlasyuk1@gmail.com

The present social and political situation in Ukraine demands the necessity in highly qualified competitive specialist, capable of performing various jobs, ready for creative search and innovations. Due to this fact, Ukrainian educational policy, which is presented in the laws «About Education», «About Higher Education», «The Concepts of Professional Art Education» and «National Doctrine of the Ukrainian Education Development in the XXI-th Century», is generally directed at the modernization of the strategy and innovation of the content of professional Art education and in particular providing it with methods.

Similarly, in the conditions of spiritual revival of the country the problem of cultural identification of the Ukrainian youth is gaining great importance, which is being done by means of acquiring the cultural inheritance of the Ukrainian people. These tasks are especially actual for the professional training of the future Decorative and Applied Art artists, which is aimed at providing students' acquisition both with traditional and modern technologies of producing Art items, understanding the values of the ancient Folk Art traditions.

At present in Ukraine two various tendencies are being observed. One vector is leading to the degradation of culture, loss of values orientation with many people – on the other hand, the struggle for the national self-identification of all Ukrainian people and revival of the national culture are going from strength to strength. Transformation of ideas, uncertainty in the future, premonition of close historical and social transformations fill the souls of people with anxiety, but encourage creative intellectuals to search new ideals in life and creative work.

Studying the theoretical sources on the problem of professional training of the future Decorative and Applied Art specialists has made it possible to analyze modern understanding of the problem in the scientific and theoretical sources and to define the essence of the phenomenon «professional training of Decorative and Applied Art specialists».

Keywords: analysis; Decorative and Applied Art; formation of a specialist; grounding; literature; professional training; studying; specialists of Decorative and Applied Art; synthesis; theoretical works.

Стаття надійшла до редакції 06.08.2017

Прийнято до друку 05.10.2017